

Plenum

Torsdag 4.9.2025 kl. 16.00—20.14

2.6. Muntlig fråga om budgetförhandlingarna (Rami Lehtinen saf)

Muntligt spörsmål MFT 109/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Lehtinen, varsågod.

Debatt

16.36 Rami Lehtinen ps: Arvoisa puhemies! Hallitus on tehnyt lukuisia perussuomalaisen tavoitteiden mukaisia julkista taloutta tervehdyttäviä ja työssäkäyvien kansalaisten arkea helpottavia päätöksiä. Pieni- ja keskituloisten työn verotus kevenee yli miljardilla eurolla. Lapsikorotus on toteutettu ja tuplattu, ruuan arvonlisävero kevenee, polttoaineveroa on madallettu ja madalletaan vielä lisää, kehitysyhteistyömenoista on säästetty historiallisen paljon ja taloudelle haitallista maahanmuuttoa on rajoitettu. Lisäksi olemme leikanneet puolueiden monista tuista ja järjestöavustuksista sekä karsineet valtionhallinnon menoja. Samalla on ryhdytty purkamaan haitallisen sääntelyn viidakkoa, joka on kurjistanut työtä, yrittämistä ja investointeja.

Arvoisa pääministeri, näettekö, että näillä julkista taloutta vahvistavilla ja kansalaisten ostovoimaa parantavilla toimilla Suomella on edessä paremmat ajat? [Keskeltä: Nyt tuli haaste! — Nyt on paha!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.37 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Tekisi mieli vastata vain, että kyllä, kyllä näen, mutta käytetään nyt tätä aikaa, kun sitä kerrankin saa.

Aivan oleellista on todellakin saada julkisen sektorin velkaantuminen taittumaan, eli meidän täytyy keventää julkista sektoria, karsia ylimääräisiä kuluja ja samaan aikaan painaa kaasua sinne talouteen, jossa on valittu yhdessä hallituksen kumppaneiden kesken, että nimenomaan ostovoima, sen ylläpitäminen ja vahvistaminen, on meille tärkeää, jotta kodeissa olisi enemmän euroja käytössä, jotta siitä omasta palkasta jäisi enemmän käteen ja että valtio ottaisi siitä vähemmän. Nämä ovat erittäin tärkeitä periaatteita, ja niitä kohti työ jatkuu. [Suna Kymäläinen: 27 000 lasta köyhyysrajan alapuolella!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

16.38 Minja Koskela vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpo, te sanoitte äsken, että vasemmistoliitolla on väärät luvut ja väärät tiedot liittyen näihin kor-

Punkt i protokollet PR 73/2025 rd

kotukivaltuuksiin. Tänä vuonna korkotukivaltuuksia on 1 750 miljoonaa euroa, ensi vuonna 1 135 miljoonaa euroa, vuonna 27 enää 500 miljoonaa euroa. Nämä ovat oikeat luvut.

Mutta tämä ei ole ainoa leikkaus, jonka te olette tehneet. Te olette myös puolittaneet asuminneuvonnan resurssit, te olette leikanneet asumistukea, te olette heikentäneet opiskelijoiden asumistukea, te olette leikanneet erityisryhmien investointiavustuksia, te olette siirtäneet Valtion asuntorahaston itsenäisestä rahastosta budjettitalouteen, te olette lakkauttaneet ARAn itsenäisenä virastona. Ovatko nämäkin tiedot väärin, pääministeri Orpo? Asunnottomuus on teidän kautenne aikana lähtenyt ensimmäistä kertaa nousuun 12 vuoteen. Se ei ole sattumaa, se on teidän politiikkanne.

Pääministeri Orpo, kun te nyt suorastaan ylpeilette sillä, miten korkealle olette korkotukivaltuudet nostaneet, niin miksi te olette sitten leikanneet tulevaisuudesta niin paljon nimenomaan näitä valtuuksia? [Puhemies koputtaa] Ja kun te itse tunnustatte, että nämä korkotukilainavaltuudet ovat tärkeä suhdannepoliittinen työkalu, [Puhemies koputtaa] niin miksi te heikennätte tarkoituksellisesti edellytyksiä käyttää tätä työkalua jatkossa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. Nyt aika on käytetty. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.39 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Luulen, että se, ovatko ARAn rahat ministeriön alaisuudessa vai itsenäisessä virastossa, ei ole ratkaisevaa tässä. Minä toivon, että kun ne ovat ministeriön suoraohjauksessa, niin rahojen käyttö ja asuntopolitiikka on järkevämpää. Siksi tämä uudistus on tehty. Me myöskin kohdistetaan tuettua asuntotuotantoa erityisesti sellaisille ryhmille, joille asuntotuotantoa ei synny markkinaehtoisesti, kuten vammaisille ja kodittomille. Opiskelija-asuntojen osalta hallitus on valmistellut lakiesityksen, joka mahdollistaa sadan prosentin korkotukilainaosuuden opiskelija-asuntohankkeille. [Minja Koskela: Vammaiset, vanhukset!]

Ja mitä tulee sitten tähän suhdannepolitiikkaan: Siis viime hallitus teki töitä aikana, jolloin suhdanne rakennusosalalla oli todella jopa kumentunut. Siitä huolimatta pidettiin korkotukivaltuuksia ennätysmäisellä tasolla. Nyt on perusteltua, että se tänä vuonna pysyy siellä erittäin korkealla tasolla, mutta me pyrimme siihen, että se rakentaminen saadaan liikkeelle nyt, suhdannepoliittisesti järkevämpään aikaan. Ja kun ennusteidenkin perusteella tilanteen pitäisi olla vuonna 27 parempi, niin silloin me laskemme nyt sitä tasoa. Lupasin jo aikaisemmin, että jos tarve vaatii, me tarkastelemme tätä vielä. [Puhemies koputtaa] Olemme valmiit tarkastelemaan. — Ei kannata levitellä käsiä, koska vastasin kysymykseen. [Naurua]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lintilä, olkaa hyvä.

16.40 Mika Lintilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos me nyt katsotaan tämän hetken talouslukuja, niin ne näyttävät heikommilta kuin miltä ne näyttivät keväällä vielä. Keväällä ne näyttivät paremmilta, ja selvä on nyt, että hallitus ei tule tavoittamaan sitä velkaantumisen tasapainottamista vuoteen 27 mennessä. Se, että me uimme syvällä, tulee kestäämään kauan. Aivan niin kuin pääministeri sanoi, seuraava hallitus löytää tämän edestään ja sitä seuraava hallitus löytää tämän edestään. Eikö tässä tilanteessa olisi hyvä, että meillä olisi kaikilla yhteinen näkymä siitä, mikä on tämä talouden tilanne ja mitkä olisivat niitä nurkkapaaluja? Minä kysyn tämän pääministeriltä. Mitkä ovat niitä nurkkapaa-

Punkt i protokollet PR 73/2025 rd

luja, joilla me voitaisiin löydä enemmän pitkäjänteisyyttä tähän meidän politiikkaan. Yrityksille tällainen neljän vuoden sykli on aivan liian lyhyt, ja yritykset ja kansalaiset odottavat meiltä ennustettavuutta, uskottavuutta politiikassa, luottamusta.

Arvoisa pääministeri, olisiko nyt aihetta kutsua parlamentaarinen istunto siitä, [Puhemies koputtaa] mikä on talouden kuva, mitä tulisi tehdä ja mikä on nimenomaan pitkä kaari siinä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.42 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Lintilällä on hyvää talousanalyysiä. Tosiaan keväällä näytti jo hyvältä, mutta Trumpin kauppasotauhka oli niin merkittävä huolitekiä, että se painoi alkuvuoden kasvua alas. Mutta nyt kesäaikana tämä on kääntynyt monien mittareitten mukaan todella paljon positiivisempaan suuntaan. Tämä on pitkä puhde, ja kun se, mitä te toivotte, on tämä parlamentaarinen keskustelu Suomen talouden ylivaalikautisesta tilasta, niin itse asiassa siihen on parlamentaarinen kutsu toimitettu. Eli se on tämä niin sanottu velkajarrukeskustelu. Siinä — ja nyt suomennan tämän — haetaan parlamentaarista yhteistä sitoutumista siihen, että Suomen velka pidetään kurissa, että meillä on yhteinen tilannekuva ja että kaikki puolueet tästä salista sitoutuvat siihen, että tavoitellaan tiettyä rahoitusasemaa. Ja sen jälkeen se on sitten erilaisista keinoista kiinni. Keskustalla on varmasti omat keinonsa, vasemmistopuolella omat keinonsa, ja meillä on omat keinomme. Silloin me voidaan keskustella siitä, millä keinoilla siihen tavoitteeseen päästään. Nyt on jo etukäteen tyrmätty tätä velkajarrua [Puhemies koputtaa] ja parlamentaarista työtä, mutta tästä siinä on kyse: sovitaan yhdessä, mitä me tavoitellaan, millaista rahoitusasemaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kvarnström, olkaa hyvä.

16.43 Johan Kvarnström sd (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Då en välbärgad person får mer pengar i handen påverkar det inte personens konsumtion speciellt mycket, men då en låg- eller medelinkomsttagare får det bättre ekonomiskt ställt spenderas pengarna mer, vilket sätter fart på ekonomin. Att styra skattesänkningar mer till låg- och medelinkomsttagare vore alltså både rättvist och ekonomiskt vettigt i detta läge.

Arvoisa puhemies! Suurituloisille ei ole tulossa ainoastaan suurin veronkevennys rahamääräisesti vaan myös suhteellisesti, ja kun samaan aikaan monilta ihmisiltä vaaditaan kohtuuttomia uhrauksia niin, että lapsiköyhyys lisääntyy, syntyy ymmärrettävästi käsitys epäreiluudesta.

Tässä taloudellisessa tilanteessa pitäisi vahvistaa kansalaisten ostovoimaa. Tästä olemme samaa mieltä. On kuitenkin tärkeää ajatella kokonaisuutta ja ottaa huomioon myös hallituksen muut toimet, jotka heikentävät joidenkin tuloja, joten kysyn: Hyvä hallitus, oletko valmiit vetämään pois esityksenne ammattiyhdistysjäsenmaksujen verovähennysoikeuden ja työhuonevähennyksen poistamisesta, ja oletteko valmiita tarkistamaan veropolitiikkanne painopisteitä ja kohdentamaan veronalennukset enemmän pieni- ja keskituloisille? Onko todella tarpeen parantaa suurituloisten asemaa [Puhemies koputtaa] tässä kovien sopeutustoimien ajassa?

Punkt i protokollet PR 73/2025 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.44 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallituksen tekemät työn verotuksen keventämiset kohdistuvat ennen muuta pieni- ja keskituloisiin tulosegmentteihin: noin 1,3 miljardia euroa tavallisille suomalaisille työsäikäyville miehille ja naisille erityisesti lapsiperheisiin kohdistuen. Tämä on tosiasia.

Ylimpien marginaalien lasku 52 prosenttiin on sama taso kuin Ruotsissa. Esimerkiksi IMF on sitä mieltä, että ylimmät marginaalit olisi hyvä pitää noin 44 prosentissa, minkä jälkeen siitä syntyy jo heikkoutta kasvuun ja kannustimiin ongelmia. Me laskemme ne 52 prosenttiin. Tämän kustannus valtiontaloudelle staattisesti on reilut 300 miljoonaa, mutta tämänhetkisen arvion mukaan tämä rahoittaa ainakin osittain itse itsensä. Se on kasvutoimi. Se, että työn kannustimet ovat kunnossa, lisätyömahdollisuudet ovat paremmat, on koko kansantalouden ja yhteiskunnan etu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

16.46 Saara Hyrkkö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hämmästyttävää seurata hallituksen itsetyytyväisyyttä. Kyllähän te leikata osaatte, kyllä me sen tiedämme, mutta ei se ole vastuullisuuden mitta. Vastuullisuudesta kertoo se, miten taloutta hoidetaan ja minkälaisia tuloksia, vaikutuksia, siitä syntyy. Yksi lukema teidän tulostaulullanne on 27 000 lasta köyhyyteen. Siihen en olisi kovin tyytyväinen.

No, epäoikeudenmukaisuuden lisäksi kannan huolta hallituksen kyvyttömyydestä uudistaa talouden rakenteita. Tämä kyvyttömyys kiteytyy minusta kyvyttömyyteen puuttua tehostamiin ja ympäristölle haitallisiin yritystukiin. Puheet olivat kovia ennen budjettiriihtä, mutta lopputuloshan oli aikamoinen pannukakku.

On tyrmistyttävää ja itse asiassa taloudenkin kannalta vahingollista, että sen sijaan hallitus päättikin leikata kulttuurista. Siis satojen miljoonien edestä ympäristölle haitallisia tukia jäi täysin koskemattomiksi, kun kotimaisen elokuva-alan toimintaedellytykset heitetään lihamyllyyn. Se, että kulttuurileikkaukset yritetään naamioda yritystukileikkauksiksi, on joko aikamoinen väärinkäsitys hallituksessa tai sitten maailmanluokan bluffia. Kuu-lisin mielelläni, kummasta on kysymys. [Puhemies koputtaa]

Pääministeri Orpo: voisitteko perua tämän päätöksen, korjata tämän virheen, [Puhemies koputtaa] joka on eittämättä suomalaiselle, kotimaiselle elokuvateollisuudelle erittäin kova isku ja myöskin talouden kannalta vahingollinen päätös?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Talvitie, olkaa hyvä.

16.47 Tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä eduskunta! Kiitos tärkeästä kysymyksestä. Budjettiriihessä tehtiin tosiaan päätös noin vajaan kahdeksan miljoonan euron niin sanotusta tasoleikkauksesta, joka on 30 prosenttia tästä 26 miljoonasta eurosta, ja se kohdennettiin tuonne opetus- ja kulttuuriministeriön yleisiin avustuksiin taiteeseen ja kulttuuriin. Leikkausesitysten tarkemmat kohdennukset päätetään tässä lähiviikkoina niin, että hallituksen budjettiesitys eduskunnalle on valmis sitten syyskuun loppupuolella, ja se tarkentuu.

Kulttuuriministerinä ajattelen sillä tavalla, että teen parhaani, että vaikutukset tähän kotimaiseen elokuvatuotantoon olisivat mahdollisimman vähäiset, ja näitä asioita käydään lä-

Punkt i protokollet PR 73/2025 rd

hiviikkoina läpi. Budjettiriihessä päätettiin kuitenkin myös se, että pystymme aloittamaan valmistelun tilausohjelmapalveluille investointi- ja maksuvelvoitteista elikkä niin sanotuista AVMS-direktiivin mukaisista investointi- ja maksuvelvoitteista. Maksu tullaan keräämään Suomessa toimivilta suoratoistopalveluilta, [Puhemies koputtaa] ja se tuo lähivuosina alalle huomattavan määrän lisäeuroja. — Kiitos.